

DEMOKRACIJA

Uredništvo in uprava:
Gorica - Riva Piazzutta 19
Cena: Posamezna štev. L. 15.-
Naročnina: Mesečna L. 65.-
Pošt. č. ok. rač. št. 9-18127

Leto II. - Štev. 3

Gorica - Trst, 16. januarja 1948

Izhaja vsak petek

Mrtvi se vračajo...

Razkrinkana komunistična partija v Trstu, ki se je že poslužila vseh sredstev in vseh mistifikacij, da bi prišla na oblast, ne more skriti svojega obupa in zadržati jeze sprčo našega javnega nastopa. Zato se zaganja z besnim srdom proti Slovenski demokratični zvezi in pljuva nanjo in na njene voditelje val žalitev, ki pa ne odjeknejo od nikoder več, saj je naš narod že sit in vajen takega orožja in takih izmišljotin. Komunistična partija se pač zviža v smrtnih krčih in tuli ko divja zver.

OF v ropotarnico

Leta 1945. je komunistična partija ustanovila SIAU, ker je menila, da bo taka organizacija večna limanica za lov na slepe muhe in za varanje delovnega slovenskega ljudstva in tudi italijanskega. Ker je postal komunizem ogromni večini naroda prignusna roba, so ga posladili s »fratellanco« in stiskali v možgane preprostemu ljudstvu, ki ne more tako hitro razumeti in spoznati peklenških mrež. Pustili so ob strani tabelo Osvobodilne fronte, ki je »družila« jugoslovanski narod v njegovi prostovoljni borbi za narodno neodvisnost, tisti narod, ki se je dvignil že pred ustanovitvijo O.F.

Toda komunistična partija ni mogla dolgo varati bistroumne slovenskega naroda, ne da bi se izdala v nameri, da išče nasilno nadoblast fanatične in nezmožne oligarhije delovnega mrznežev. In ker je predpostavila koristni partije koristolov naroda, mora danes požirati grenko razočaranje, ko ji naš narod z gnušom obrača hrbet in jo že preklinjajo delavci, kmetje, uradniki in intelektualci.

Tudi orožje terorja, katerega se je kaj rada posluževala, se je okrnilo, ker so se našli možje, ki so dvignili prav visoko zastavo narodne svobode, človečnosti in demokratičnosti, in povlekli OZNO za nos.

Zopet tabla OF

Sedaj skuša ta izprijena družba obuditi stare metode, stara spuhela slepila in mamila, in na vrata svojega zavratnega stana pribija staro zarjavelo tablo Osvobodilne fronte ter misli, da bo nanjo lovila Slovence kakor pajek muhe na mrežo. Uprizorili so teatralno zborovanje, na katerem so si te mrkle korifeje političnega šarlatanizma dale sestanek in jokale, ko otroci nad zaigranim novcem ter kolcalle lažnosti, podlosti in žaljivke proti poštenim sinovom slovenskega naroda, ki hočejo rešiti narod

Glasilo Ital. neodvisne stranke »Trieste-sera« je pisalo 31. decembra 1947, da bi morali biti Italijani Titu hvaležni, češ »Ako ne bi bilo Tita v Beogradu, bi bil danes Trst jugoslovanski«.

prepada, kamor bi ga radi vrgli zli duhovi teme. Da bo javnost o vsem obveščena, povemo, da po drugi strani pošiljajo ti komunisti neustrašenim voditeljem naše Demokratske zveze dolga pisma, v katerih jih z podpisom pol jokavo pol navno prepričujejo in prosijo, naj opustijo započeto delo. Gre jim pač za glavo in za možnjo!

Domovina je sveta

UAIS in OF sta komunistični organizaciji, kar najlepše dokazuje dejstvo, da je njun tajnik Branko Babič, šofer tržaškega komunizma. Zato je vseeno, iz katerega odra pridiga in grmi, ker že ves narod ve, da je on samo in le agent Kominterne ali Kominforma. Slovence, ki so se strnili v vrste SDZ imenuje izdajalce, sveto ime Domovine je zanj, ki je pomagal privedi narod na rob propada, sinonom Komunistične partije.

Za nas pa Domovina ni komunistična partija, za nas je Domovina ljuba in dobra mati. Zato smo jo pripravili v potrebi braniti do zadnje kaplje krvi, ne kakor komunisti, ki je ne priznavajo, ker so internacionalisti, in jo samo izkoriščajo. Ko pa je v nevarnosti, pošiljajo nas, ki jo ljubimo, v boj in v smrt za njeno življenje, sami pa tečejo na varno in izsesavajo njene grudi do konca. Imenujejo nas prodane ameriškem imperializmu. Naša prodanost in naše plače se najlepše zrcalijo v naših skromnih sredstvih. V tej borbi na smrt in življenje se moramo posluževati našega skromnega tednika »Demokracije«, ki je naša zastava, katere pa živi samo in izključno od pri-

spevkov vseh slojev slovenskega delovnega naroda. Najpreprostejši so dali in dajajo prvi, drugi pa bolj obilno. In živi zaradi nesebičnega in neplačanega dela in sotrudništva najboljših slovanskih duhov. Nismo še niti svojega sedeža, nimamo skoro nič, toda imamo poštenost in mirno vest, da opravljamo sveto dolžnost.

Ne zavidamo

Ne zavidamo raznim Babičem in »tovarišem« luksuznih vil in razkošnih stanovanj, še manj pa luksuznih avtomobilov, s katerimi ti »pobožni služabniki ljudstva« letijo po mestnih ulicah in po vaseh. Mi hodimo peš, in smo kljub temu napravili že dolgo pot in daljšo kot si naši nasprotniki mislijo in ugibajo. Ubogi slovenski narod plačuj in trpi lakoto, oni pa v nasladi in v uživanju.

Se ne skrivamo za psevdonomi in ne stavljamo v ospredje slamatih mož kakor oni, vsa javnost nas pozna. Narod ve, da pride ura plačila ne samo za njihove slamatate moze v Trstu, ampak tudi za vse ravnatelje njihovega cirkusa. In narod jih bo klical na odgovor za vse zločine, tudi za tiste, ki jih imajo šele v naročju. Zakon narave in moralna zahteva priganjanje in kaznovanje zločina. Le naša demokratična načela, ki odklanjajo krvavo masševanje, bodo preprečila hujše gorje masševanja. Naša zmaga bo njihov poraz. Pravični zakon, svobodno in prosto izglasovan, naj sodi hudodelce in zločince. Vselej pa je naša demokratična beseda svetlo orožje in sredstvo za napredek v življenju in v politični borbi.

Vojmir Silni

Ko bereš poročilo o govoru, ki ga je imel širokopotezni Vojmir iz vrst Enotnih sindikatov na Opčinah, se ti nehoté vsili misel na tisto slabotno ženko, ki je prišla ob pamet in pljuva okoli sebe, nevedé kaj počenja.

Da je zborovanje Slovenske demokratske zveze spravilo iz tira tiste, ki so verovali v uaisovski monopol slovenstva v Trstu in so bili domišljivi voditelji UAISA, se ne čudimo. Čudimo se le zatelebanosti nekaterih samozvanih modrijanov v komunističnih organizacijah, ki mislijo preslepti svoje gospodarje onstran železne zavese s streljanjem v temo, potem ko so jasno pokazali svojo politično kratkovidnost, zmoto in nesposobnost. V Beogradu in v Ljubljani so bili pričani, da je glava in duša demokratskega pokreta v Trstu odvetnik dr. Ivan Marija Čok. Marsikatero kapljico žolča so potočili na ta račun in tudi komunistič-

ni »Primorski dnevnik« v Trstu se je bavil pri prvih številkah »Demokracije« s tem vprašanjem. Zakaj? Zato ker je pač moral stati za »Demokracijo« človek, ki ne piha v rog komunističnim trobilom. Slaba je bila informacijska služba in slabo so poročali v Ljubljano in v Beograd tisti, ki so vohunili okoli nas, in vsi napačni na odvetnika Čoka na znani razpravi proti rodomljubni prof. Furlanu v Ljubljani so bili streljani v prazno, ker enostavno Čok ni bil niti zakulisni pobudnik demokratskega gibanja v Trstu.

Toda če so tržaški »dobro obveščeni komunistični krogi« vodili za nos svoje gospodarje, je to strogo kaznivo dejanje, zaradi katerega lahko še kdo glavo izgubi. Treba je rešiti glavo in možnjo. Z drugo besedo, treba je umetnega dihanja, treba je Čoka pod pritiskom razmer včlaniti v Slovensko demokratsko zvezo, naj to Zveza in Čok hočeta ali no-

četa. Tu gre za višje namene, gre za to, kar smo dejali prej: za glavo in za možnjo.

Tisti »tovariš« Vojmir, ki se mu pravi, kakor trdijo, tudi Ivan Bukauc, ne ve ničesar, niti o gospodu dr. Veselu, niti o dr. Agnelettu. Vojmir Silni ju ne pozna. Zelo nam je žal. Še bolj pa nam je žal, da tudi mi njega nismo poznali, dokler ga komunistični val ni vrkel na obalo z nalogo, da bo Tržačanom solil pamet. Mi bi zastavili temu človeku vprašanje, kje je bil pred vojno, da se o njem ni slišalo nikoli govoriti, saj smo nekateri preživljali vso dobro fašizma med zaporom in ilegalnim delom. Kje je bil, da ga ni njegovo komunistično, delovanje spravilo pred sodišče leta 1941, saj so člani komunistične par-

tije v Trstu poskrbeli, da so spravili v zapor ne samo svoje simpatizerje, temveč tudi tržaško in goriško narodno napredno in katoliško dijaštvo. Pa bi kdo ne mislil, da so to počenjali v znamenju Marksa in Stalina. Kaj še, delali so to v znamenju reševanja samega sebe, naj bližnji živi ali pogine.

Svetujemo raznim Vojmirjem Silnim, naj ne vtičkajo takega železa v ogenj, ker bi lahko nekoč brali v Ljubljani in v Beogradu, kako je bilo s komunističnimi organizacijami v Trstu in na Primorskem, kar bi nam bilo zelo neljubo zaradi mrtvih, ki bi jih morali priklicati v spomin. Bolje pamet in manj denarja, kot pa napačne informacije. Ali ni tako »tovariši«?

„AKTIVISTOM“ V SPOMINSKO KNJIGO

Zagovornik »prave ljudske demokracije«, s am Kraigherjev naslednik, sekretar Komunistične partije JK, se je na nekem sestanku pred dnevi zopet zavzemal za pravo nasledstvo predvojne politike na Primorskem in se potegoval za čast, ki pritiče tistim politikom, ki niso ob prvem pojavu fašizma v Italiji zbežali preko meje, kot so to napravili razni učitelji Dragi Pahorji, ki so označevali najskrajnejši nacionalizem, katerega so v Jugoslaviji poznali pod imenom Orjuna.

Kdo je n. pr. Branko Babič — Carneade? Kdo je ta človek? Vzameš Bibliografski leksikon, ki je že objavil leksikon B in iščeš: Branko Babič — ni ga. Greš k prijatelju in ga vprašaš: »Ti, ki si bil pred vojno komunist (takrat namreč, ko je bil komunizem tvegana zadeva), povej! Vprašuješ ga, če ve kaj o tej komunistični »zvezdi«, a ti odgovori, da ga ni poznal. Greš k liberalcu, — isti odgovor; greš h klerikalcu — spet isto. Stranke P.N.F. ni več, da bi jo vprašal, če ni bil morda hlapčič preteklega režima tudi on, kot se to pri Komunistični partiji zelo pogosto dogaja ne le v Trstu in na Primorskem, temveč povsod, kjer so bili prej in se sedaj določeni ljudje, z drugo besedo: Paulusi, skrivajo pred zakonitim preganjanjem pod okriljem KP.

To so »granitne skale«

Kdo se lahko poteguje za očetovstvo predvojnega gibanja na Primorskem: ali tisti, ki so Primorsko poznali le iz »Jutra« ali »Slovenca«, ali pa tisti, ki so do zadnje minute fašizma vztrajali na Primorskem in se neustrašeno borili proti vsem fašizmom; tudi tistemu, ki nam je potujčeval ljudi v znamenju »socialne pravičnosti« in kateremu smo se morali prav tako upirati, da smo lahko ostali in da se lahko postavljamo kot samostojen narod? Ali ne, Zorko Jelinič, da je tako?

Ali niste vi, Zorko Jelinič, ki danes pozabljate, ka-

ko je bilo pred vojno z vašim nacionalizmom, ustvarjali novo generacijo zavednih nacionalistov in jih pripravljali za boj proti vsakemu nasilnemu režimu? Ali ni res, gospod Zorko Jelinič, da ste v Krnu, na Laznah in v Čvetrežu iz vašega filozofskega stališča zagovarjali potrebo po najjačjem patriotizmu, da se rešimo raznarodovanja, ki nam ga pripravljajo fašisti in komunisti?

Daleč so tisti časi, toda ljudje, ki ste jih vi vzgajali, niso še umrli ali pozabili. Ostali so to, kar so bili, ostali so ljudje jeklenege značaja. Ker ljubijo resnico, vam ne morejo odpustiti, da ste vi zapustili in zavrgli to, kar vam je bil pred vojno smisel vsega, za kar ste bili, vsaj po vaših besedah, pripravljani žrtvovati svoje življenje. Če bi bili dali to življenje, bi ostal na vas vsaj svetel spomin. Tako ste pa izdali svoje nazore in se oddaljili od tistega Klementa Juga, ki je vam bil vzor, pošteni mladini pa je še vedno.

Pa se je na sestanku »aktivistov« oglasil še drug Orjunaš — dr. Jože Dekleva, kateremu sta Ozna in javno tožilstvo popolnoma zamračila um. Prav nič se močakar ne spominja »fulminantnih« govorov na Nanosu in povsod, kjer je zveza Mladinskih društev postavljala svoje nacionalne preapore. Tudi razloga svoje konfinacije se ne spominja več, enako tudi sporov s komunisti in tudi Srebrnič mu je ušel iz spomina. Vse je zatonoilo ob zarji komunistične »svobode«. Drago ste plačali svojo izkaznico, dr. Dekleva! Pošteno ime ste si umazali in odgovor boste dajali za svoje početje. Dajali ga boste, kot ga bodo morali dajati vsi, ki so krivi narodnega izdajstva.

Plačilo ne uide

Oglejte si samo primer, Marušiča, ki je pred nekaj dnevi zletel iz beograjskega ministrstva, ker je odslužil, pa boste videli značilen zgled za sopotnike, ki so prišli v nemilost KP in so morali zatonoiti. A to budi tudi spomin na Marušiče-

vega izvoljenca pravnikar Maksimiljana Rejca, ki je mislil, da gre braniti svojo domovino in se ni zavedal, da KP tega ne zahteva, pač pa da zahteva pokorščino partiji. Ni padel v zasedo, kot se je običajno dogajalo takim nepokornim junakom in borcem za narodovo svobodo, temveč ga je KP enostavno likvidirala, baje zato, ker je bil »kriv, da nekateri borci niso hajkali ob prvem pojavu sovražnika«.

Za tisoči je prišel na vrsto tudi »minister« Marušič. Za njim bodo prišli vsi sopotniki, ki so zaradi koristi zagovarjali pravilnost OF in njenega vodstva in ki morda še zagovarjajo to mišljenje ali nagnjenje. Zgodovina bo povedala sodbo o sopotništvu. Toda če poslušamo vest že danes, nam pravi, da je tat tudi tisti, ki pri kraji drži vrečo, da je zločinec tisti, kdor ubija, prav tako pa tudi oni, kdor nudi nož zločincu, da se ga poslužuje.

Od srede do srede

8. januarja: Brazilska poslanska zbornica je odobrila osnutek zakona, ki preključuje vse parlamentarne mandate komunističnih poslancev. — Perzijski parlament je z veliko večino izglasoval zaupnico novemu ministrskemu predsedniku Ibrahimu Hakimiju. — Jugoslovanska vlada je pri mednarodni banki v New Yorku zaprosila za posojilo v višini 500 milijonov dolarjev (!) — Marshall je pred senatnim odborom za obošalje s tujnino med drugim izjavil, da bodo z evropskim obnovenim načrtom dosegli blaginjo za evropske zahodne narode in da bodo upanja sovjetov in komunistov, ki so se uprli njegovi izvedbi, splavala po vodi. — V Londonu so namestniki štirih zunanjih ministrov sklenili za nekaj časa preložiti preučevanje vprašanja italijanskih kolonij. — Maršal Tito je reorganiziral svojo vlado; ostavil je tri ministre, med njimi dr. Draga Marušiča, in imenoval štiri nove. — Grške vladne čete zasledujejo gverilce na gorskih področjih severno od Konice. — Kanada bo predložila ustanovitve varnostne sile Združenih narodov, katero naj bi sestavljali dobrovoljci vseh narodov po vzrocu francoske tujske legije.

9. januarja: Britanski kraljevski zavod za mednarodne zadeve predvideva izstop Sovjetske zveze iz Združenih narodov. — Ameriški zunanji minister Marshall je ponovno opozoril vse države zahodne Evrope, naj zavrnejo načrtno gospodarstvo ter naj se oprimejo zasebne pobude. — Belgija je četrta država, ki je podpisala sporazum glede rešitve spornih zahtev o nemških sovražnih imovinah. — Belgijski ministrski predsednik Spaak bo neposredno stopil v stik s kraljem Leopoldom za rešitev monarhičnega vprašanja. — Uvedba »habeas corpus« na ameriškem področju v Nemčiji je povzročila pri komunistih strah, ker predstavlja to »grožnjo komunističnemu načinu življenja«. — Avstrijski kancler dr. Leopold Figel je sovjetom poslal poziv, naj ne zadajo katastrofalnega udara avstrijskemu gospodarstvu. — Združene države so sklenile izročiti Turčiji velike moderne podmornice.

10. januarja: Mala skupščina Združenih narodov je sklenila odložiti za več kot dva meseca razpravljanje o uporabi pravice »veta« s strani petih velesil. — V Londonu so otvorili mednarodno socialistično konferenco. — Grška vojska je začela splošno ofenzivno gverilcem v Epiru.

11. januarja: V Ženevo je prišel glavni tajnik Združenih narodov Trygve Lie, ki bo skušal najti prostor za prihodno skupščino Združenih narodov. — Ameriško vojno ministrstvo je prepovedalo izvoz vseh radarskih naprav. — Sovjetske oblasti v

Od srede
do srede

(Nadaljevanje s prve strani)

Berlinu so v svojem uradnem glasilu odkrile namen, da bodo skušale izrinuti Američane in Britance iz Berlina; proti temu je v washingtonskih in londonskih krogih nastala ostra reakcija; visoki predstavniki so izjavili, da bi se umaknili samo sili, kar bi pa pomenilo vojno. — Namestnik britanskega ministrskega predsednika Herbert Morrison je v svojem govoru poudaril, da Sovjetska zveza s svojo zunanjo politiko provokacij ne povzroča samo tveganja, da pride slej ko prej do nove vojne, ampak tudi ovira gospodarsko obnovo in napredek človeškega rodu. — Komisija Združenih narodov za Balkan je v svojem poročilu za mesec december obtožila Albanijo, da se vmešuje v grške notranje zadeve in da aktivno pomaga gverilcem pri njihovih operacijah v Grčiji.

12. januarja: Druga komunistična ofenziva proti Mukdenu je popolnoma propadla. — Sovjeti so na zasedbenem področju v Nemčiji začeli z novo ofenzivo proti Marshallovemu načrtu. Bivši romunski kralj Karol je dal tisku izjavo, v kateri je poudaril, da je odstranitev monarhije in proglašenje ljudske demokratske, ali bolje rečeno sovjetske republike, nov korak komunizma v Evropi in resen opomin vsemu civiliziranemu svetu. — Predsednik Truman je od kongresa zahteval nakazilo ene milijarde 250 milijonov dolarjev na račun bilance za 1948.

13. januarja: Francoska poslanska zbornica je po kratkih počitnicah zopet začela s svojim delom. To zasedanje je radi važnih vprašanj, ki bodo prišla v razpravo, za francosko notranjo politiko izredne važnosti. Na prvi seji so bile volitve predsednika. Izvoljen je bil predsednik radikalne stranke Edvard Herriot s 317 proti 174, ki jih je dobil komunistični kandidat. — Profesor Berven, švedski specialist za zdravljenje raka, čigar poklic v Moskvo je v vsem svetu zbudil mnogo pozornosti, se je vrnil domov in izjavil, da je zdravil „nega izmed sovjetskih maršalov“. — Stavka bančnih nameštencev, ki je vzbujala v mero-dajnih italijanskih krogih mnogo skrbi, je bila sporazumno zaključena. — Med Bolgarijo in Romunijo je sklenjena pogodba, radi katere je bilo med obema državama več diplomatskih razgovorov in sestankov.

14. januarja: Znanji minister grof Šforza je imel daljši razgovor z jugoslovanskim zastopnikom Mladenom Ivekovičem, ki je sporočil, da je jugoslovanska vlada odklonila tudi zadnjega, od italijanske strani predlaganega kandidata za guvernersko mesto v Trstu. Po sklepu Varšovskega sveta ZN je bilo določeno, naj se obe sosedni državi, Italija in Jugoslavija, sporazumeta glede tržaškega guvernerja. Razgovori so se sedaj dokončno razbili. Vprašanje bo ponovno prišlo pred Varšovski svet. — Radi izgredev v glavnem mestu Somalijske, Mogadiscio, pri katerih je bilo ubitih 42 naših državljanov, je vlada vložila oster protest pri odboru ZN. — V Libiji, v bližini Tripolisa, bodo Združene države zgradile veliko vojaško letališče. — V prehodnem begunškem taborišču Carbonara v bližini Barija je bilo aretiranih 28 Slovanov, ki niso imeli dovoljenja za bivanje v Italiji. — V Nemčiji je bila razkrita zarota proti Marshallovemu načrtu za evropsko obnovo. — Podtajnik zunanjega ministristva Lovett je izjavil, da Američani nimajo namena zapustiti Berlina in se odreči kontroli nemške prestolice, ki je sedaj zasedena od vseh štirih velesil, čeprav ruska uradna poročila tako poročajo.

ČITAJTE „DEMOKRACIJO“

Član jugoslovanskega prezidija komunist Džilas je pred dvema tednoma izjavil, da šteje jugoslovanska komunistična stranka 400.000 članov, to je štirikrat toliko kot leta 1945.

V predvojnem času ni štela nobena jugoslovanska stranka tako malo članov pa si vendar ni prisvajala pravice polastiti se vlade in uvesti diktaturo s tajno policijo OZNO in terorizirati ves narod z obsodbami, s streljanjem, z vešalami, s prisilnim delom in z lakoto.

ŽIVLJENJE NA PRIMORSKEM

Izgleda, da je Primorska največja žrtev komunistične prevare, ker je tu narod — skoro brez izjeme — dajal materialno in moralno podporo OF, v prepričanju, da se ista bori za svobodo in demokracijo, za neko boljše življenje, boljše kot je bilo ono pod fašizmom. Medtem pa govore vesti, ki prihajajo od tamkaj k nam, o temni usodi o težkem političnem suženjstvu in o nasilju, o gospodarski izčrpanosti in o lakoti.

Neki nabavljavec komunističnih zadrug, ki je prišel te dni preko meje radi kupčijskih poslov, je nam po tožil svoje oziroma bolečine ljudstva.

Žalostna zgodba

»V resnici vlada lakota med ljudstvom. Ljudje se še danes ne morejo znajti od začenja, dali je to ono, po čemur smo tako hrepeli in za kar smo žrtvovali toliko človeških življenj in krvi. Pri vseh je zavladala velika skrb in strah. Tito pravi: kdor ne dela, ta nima tudi pravice do hrane. Toda, je mnogo ljudi, ki ne morejo delati, a so tudi taki, ki se jim ne dovoli delati. Ali pri vsem tem je najhujše to, da niti oni, ki delajo, ne morejo živeti, ampak le životarijati.

Delavstvo je razdeljeno v štiri kategorije: navadni, lahki, srednji in težki delavci, ki imajo plačo, oziroma jim ista raste po kategoriji, kakor tudi količina življenjskih potrebščin. Navadni delavci so plačani po Din. 9.— na uro, kar znese — po raznih odbitkih — v najboljšem primeru Din. 65.— dnevno. Kakšno pa je njihovo življenje, je dovolj, če se malo pozanimamo za cene predmetov v »svobodni prodaji, t. j. v državni trgovini, ki jo narod opravlja« črna borza. Tako n. pr. stane:

1 kg moke : od Din. 40-150!
1 « sladkorja « 100
1 « masti « 220
1 par čevljev « 5.000
1 m blaga za obleko od Din. 1.000 — 2.200

1 kg krompirja 15
1 jajce 12 — 15
1 kg soli 6
Toda cena soli se je zadnje dni podražila na Din. 40
1 kg mesa je veljal do konca prejšnjega leta Din. 50,
a od novega leta dalje mesa sploh ni dobili za civilno prebivalstvo, ampak je isto na razpolago samo za vojaštvo in oficirske žene.

Namesto mesa oglodane kosti

Pripomniti pa je treba, da se zgoraj navedenih predmetov ne more nabaviti vedno v prosti prodaji, ker jih sploh ni na razpolago, a jih tudi ni mogoče kupiti, kolikor bi jih kdo želel, ampak le, kolikor mu jih sami dodelijo. Meso se je prodajalo enkrat na teden, sedaj tudi to ne več. Na razpolago so bile v glavnem le kosti. Žene so na glas izražale svoje nezadovoljstvo, rekoč, da jedo oficirske žene meso, a ljudstvu mečejo oglodane kosti. Zdaj pa se jim ne bode nudila niti ta prilika, da bi

protestirale, ker ne bodo dobivale več niti kosti.

Delavec lahke kategorije prejema okoli Din. 2.400.— mesečne plače; srednje kategorije okrog din. 4.300.—, medtem ko je plača težkega delavca nekoliko višja. V težko kategorijo spadajo tudi vsi direktorji in šefi. Ovaduhi OZNE in policija so izven kategorij, oni imajo vse, kar si zažele, da odzvezamejo narodu. Oni in oficirske žene plavajo v razkošju, za nje je vse na razpolago.

Na izkaznico dobi delavec, ki vrši svoje delo v kakšni obrtni delavnici, 1 kom. mila od 15 dkg (toda ne prejme vsak mesec, ampak samo, kadar se deli), za tem 4 kg koruzne moke, 15 dkg sladkorja in 2 dcl olja, odnosno maščobe. Sedaj pa si predstavljate takega delavca, ki ima ženo in tri ali več otrok, od katerih nobeden nima pravice na živilske karte, pa dobite jasno sliko življenja družine, ki je brez posebnih privilegijev. To ekonomsko življenje: lakota, izčrpanost radi dela, bosi in na težkem ali »prosto-voljnem«, razkošnost »plemstva« (kakor narod naziva partije in njihove ovaduhe), nesigurnost radi razpredene mreže špijonov in nevarnost, da bodeš aretiran in odveden v neznano smer, kakor tudi marsikatero druge stvari, vse to je spravilo skoro do obupa vse Primorce. Tito in komunistična stranka imajo komaj 5% pristašev in to izključno oni, ki imajo neomejeno oblast nasilja in ropanja in ki žive v ekonomskem izobilju. Ostalih 95% ljudstva je sovražnik i Tita i komunističnega fašizma.

Ljudstvo se je v začetku spraševalo, kam gre revizirano žito, kam ostala zaplenjena roba. Danes je vsakomur jasno: v Sovjetsko

unijo in v vojaška skladišča.

Vojska živi odlično, posebno oficirji. Tito jih skuša na ta način pridobiti zase za slučaj vojne; ali malko do mu bo ostal v takem trenutku zvest.

Versko življenje

Na Primorskem ni ljudstvo nikdar toliko napelnjevalo cerkve, kakor danes. Cerkev so tako polne, da mora del ljudstva stati izven cerkve. In to vkljub dejstvu, da si izmišljajo komunisti stalno v nedeljo neka dela ali konference.

Večkrat je pozvala OZNA pred se duhovnike ter jih zmerjala, ker je ljudstvo stalno v cerkvi. Duhovniki navadno odgovarjajo: mi naroda ne silimo, da hodi v cerkev, ne grozimo mu s kaznimi, ako ne prihaja v cerkev, mi naroda niti ne vabimo v božji hram, mi niti ne objavljamo z lepaki, kdaj je služba božja. Kaj smo mi krivi, ako ljudstvo samo od sebe prihaja v cerkev in tamkaj moli Boga ter išče tolažbe in utehe.

Da bi preprečili versko življenje v narodu, hočejo Tito in komunisti službeno ukiniti nedelje. Posamezne skupine delavcev bi imele vsakih deset dni en prosti dan za počitek, medtem ko bi ostala nedelja kot navadni delavnik, kakor ostali dnevi v tednu. Ljudstvo v ogorčenjem govori o tej nameni, saj ve, da bode našlo način, da cerkvi izrazi svoje stališče proti komunističnemu terorju.

Tako torej izgleda samo v blelih potezah naše življenje. Vsi oni (razen malih izjem), ki so se borili v partizanskih vrstah, se danes kesajo.

In še druga čudna pojava: ves narod želi vojno, toda ne iz želje po vojevanju, niti iz želje po osvajanju tuje zemlje, ampak ker je prepričan, da ga more le nova vojna rešiti težkega suženjstva in nasilja, v katerega ga je pahnila borba »Osvobodilne fronte« pod nacionalnimi parolami, toda s tajnimi komunističnimi cilji

G —

POLITIČNI OBZORNİK:

„POGUMNA BESEDA IZ PRAGE“

List »New York Times« priobčuje članek pod naslovom »Pogumne besede iz Prage«, v katerem hvali poizgled českoslovaškega ministra za zunanjo trgovino Huberta Ripke, ki je nedavno pohvalil ameriški program za obnovo evrope, ki ga je označil kot koristnega za gospodarstvo kontinenta.

Uvodnik poudarja, da dokazuje Ripkov govor odpor, katerega so sposobni Čehoslovaki proti vplivom komunistične politike in piše: »Čehoslovaki nikakor niso zadovoljni z Molotovljevimi načrtom, ki jih veže na Sovjetsko zvezo. Českoslovaški gospodarstveniki kažejo globoko nejevoljo zaradi komunističnih naporov, ki grede za obrezuspešjenjem evropske obnove. Spominjamo se še, da je Českoslovaška ob objavi programa evropske obnove prijavila svoj pristanek k temu programu in to prijavo preklicala šele potem, ko so ministrskega predsednika Gottwalda in zunanjega ministra Masaryka

poklicali v Moskvo in ju tam po običajni sovjetski metodi »prepričali«. Takoj nato so pričeli s pogajanjem za trgovinski sporazum, po katerem bi Sovjetska zveza dobavljala Českoslovaški pšenično, druge žitarice, bombaž, gnojila in surovine v zameno za industrijske proizvode.

S tem izvozom pa bi Českoslovaška ne mogla doseči več kot 15% do 18% svojega normalnega izvoza; slični sporazumi s Poljsko, Jugoslavijo, Bolgarijo bi celokupnega izvoza ne mogli spraviti na več kot na 30-35% normalne količine.

V vojaškem pogledu je Českoslovaška od vseh strani stisnjena k Sovjetski zvezi. Če bi stvar ne bila taka, bi českoslovaški komunisti ne bili tako predrzni ter bi se Českoslovaška bolj očitno nagibala k taki obliki socializma, kot jo je nedavno zagovarjal minister Attlee. Vendar sovjetski vojaški pritisk ne more zadržati pri Čehih njihovega čuta za neodvisnost, niti ne more spremeniti gospodarskih zakonov.

Ripka se je s svojo izjavo, v kateri odobrava »temeljna načela politike zunanjega ministra Ma-

shalla, ki grede v prid napredku cele Evrope, pokazal pogumnega in poštenega.

Mogoče bo moral nositi posledice svoje smelosti, vendar zato ne bo to, kar je rekel, nič manj resnično in milijoni Evropejcev bodo iz njegovih besed črpali pogum.

Bodočnost zahodne Nemčije

Ugledni londonski dnevnik »Times« tolmači nedavne ukrepe glede bodočnosti zahodne Nemčije in piše med drugim:

Sprememba v upravi je bila življenjske važnosti, če hočemo postaviti trden temelj za obnovo, in je bila tem bolj nujna z ozirom na vašno vlogo, ki jo ima zahodna Nemčija v program evropske obnove, o katerem sedaj razpravlja ameriški kongres. Vsi prizadeti so si na jasnem o potrebi te spremembe.

Potrebno pa bo, da izda vojaška uprava točna navodila in da razen tega prevzamejo nemški upravni organi svojo polno odgovornost. Nemci, ki prevzemajo oblast, morajo sprejeti tudi tozadavne posledice, sicer bi ostala odprta vrata za neodgovorni šovinizem, ki je tudi omogočil nemški militarizem, da so si opomogli od poraza leta 1918.

Jasno je, da so od generala Claya in generala Robertsona predloženi ukrepi začasnega značaja. Končni smoter Britancev in Američanov ostaja še vedno enotnost Nemčije. Zahodni zavezniki so prepričani o nujni potrebi nemške enotnosti, ki so jo vedno želeli, ker poznajo nevarnost, ki grozi iz sedanjega kritičnega položaja, v katerem se poskuša razdeliti Nemčijo. Mogoče se glede enotnosti Nemčije štiri velesile ne bodo mogle nikdar sporazumeti, a general Clay je napovedal, da bo načel pri nadzorstveni komisiji vprašanje valutarne reforme, ker se zamore ta problem, ki je predstavka za vsako gospodarsko obnovo, proučevati kot problem, ki se tiče vseh štirih sil.

Medtem bodo v mejah, ki jih dovoljuje spor med štirimi velesilami, storili vse, da postane zahodna Nemčija za politično in gospodarsko življenje sposobna tvorba.

Za evropsko obnovo

Dne 12. t. m. je poslal predsednik Truman kongresu spomenico, ki obravnava mednarodna in finančna vprašanja ter vsebuje proračun stroškov Združenih držav za inozemstvo, ki dosega 5,5 milijard dolarjev za tekoče fiskalno leto in 7 milijard za prihodnje leto.

Za programom evropske obnove predvideva predsednik, da bo znašal strošek za ostanek proračunskega leta 500 milijonov dolarjev in da bo v letu, ki prične 1. julija, strošek dosegel 4 milijarde dolarjev. Obrazložil je, da so povzročili razliko med zneskom 4,5 milijard dolarjev in 6,8 milijardami, katere zahteva od kongresa za dobo 15 mesecev s pričetkom 1. aprila, plačilni zaostanki.

V dodatku k 4 milijardam dolarjev, ki jih vsebuje začasni proračun programa evropske obnove, obsega izvleček 440 milijonov dolarjev za druge podpore. Večji del tega zneska je določen za podporo Kitajski na temelju programa, ki je zdaj v pripravi za predložitev kongresu. Tako dosega celokupni znesek, ki je predviden v novem proračunu za vse podpore, okoli 4,4 milijard dolarjev.

Izveček predvideva, da bodo od 540 milijonov dolarjev, dovoljenih za nujno podporo Franciji, Avstriji in Italiji potrosili letos 375 milijonov dolarjev in 165 pa prihodnje leto. Predvidoma bodo UNRRA podpore letos dosegle 272 milijonov dolarjev in prihodnje leto 60 milijonov. Strošek Združenih držav za UNRRO se zmanjšuje od 201 milijona dolarjev letos na en milijon za prihodnje leto.

Pomoč za po ameriški vojski zasedena področja bo letos znesla 998 milijonov dolarjev in prihodnje leto 1,25 milijarde dolarjev. Izvleček obsega tudi strošek 71 milijonov dolarjev za udeležbo Združenih držav pri Mednarodni begunski organizaciji.

Za vojno škodo in obnovo Filipinov predvideva izvleček za leto 95 milijonov dolarjev in za prihodnje leto 180 milijonov dolarjev, dalje je predvidenih 16 milijonov dolarjev za plačila povratnikom na Filipine po posebnem zakonu.

Izveček predvideva tudi povečanje fondov za ameriški obveščevalni program v tujini od 12 milijonov za letošnji do več kot 18 milijonov za prihodnje leto.

Proračun Združenih držav

Predsednik Truman je predložil kongresu proračun s skupnim izdatkom 39,7 milijard dolarjev za proračunsko leto, ki bo pričelo 1. julija 1948. Ta proračun je za 2 milijardi dolarjev višji kot letošnji, ki je predvideval 37,7 milijard.

Ta znesek obsega 7 milijard dolarjev za mednarodne zadeve, od katerih so 4,4 milijarde dolarjev določene za program evropske obnove, o katerem zdaj razpravlja kongres in za podpore drugim državam, med katerimi Kitajski.

Velika Britanija in Francija za obnovo Evrope

Verjetno bosta Velika Britanija in Francija v kratkem poslali skupno vabilo drugim 14 članom odbora za evropsko gospodarsko sodelovanje k udeležbi na drugem sestanku tega odbora.

Predloženi sestanek odbora za gospodarsko sodelovanje Evrope bi imel začasen značaj v pričakovanju dokončne odločitve kongresa Združenih držav glede zneska, oblike in upravljanja ameriških podpor po načrtu za evropsko obnovo.

Razgovori med britansko in francosko vlado o umestnosti zopetnega sklicanja odbora za gospodarsko sodelovanje Evrope so pričeli pred enim tednom v Parizu.

Zasedanje ameriškega kongresa

Sedanje redno zasedanje kongresa Združenih držav, ki se je pričelo 6. januarja, mora rešiti poleg-vladnih načrtov za evropsko obnovo, vrsto važnih zakonskih osnutkov, ki se tičejo tako notranje kot zunanje politike. Med temi naj omenimo zakonski osnutek za medameriško vojaško sodelovanje, ki ga je že na splošno preučila parlamentarna komisija za zunanje zadeve ter popravke k Strattonovemu osnutku za vpust 400.000 beguncev v Združene države v prihodnjih štirih letih.

Številni pa so tudi problemi notranje politike, o katerih bo moral kongres odločiti. Med temi lahko omenimo najvažnejšega: zakonski osnutek za obvezno vojaško dolžnost.

Pogajanja med Sovjetsko zvezo in belgijsko vlado za dobavo jekla v zameno za žito vsled visokih zahtev Sovjetske zveze niso uspele. Ta je namreč stavila zahtevo, da dobavi Belgija eno tono jekla za vsako tono žita.

Očitno Sovjetska zveza nima žita, ker je že za časa pogajanj za prodajo žita Angliji stavila tako visoke cene, da je bila ta primorana prekiniti pogajanja!

„DEMOKRACIJA“ v vsako
demokratsko slovensko hišo

MONOPOL MISELNOSTI

Mislil sem, da imajo monopol politične miselnosti samo fanatični komunisti... Mislim, da imajo monopol politične miselnosti samo fanatični komunisti...

let, dve leti in pol policijskega nadzorstva, eno leto internacije in dvakrat izgon iz javnih uradov... Tudi Nemci so me zaprli, prej pa vzeli za talca...

V vrstah Slovenske demokratske zveze na Tržaškem in na Gorškem ni narodnih izdajalcev... V vrstah komunistične partije in njenih vprežencev pa so: ti so izdali interese slovenskega naroda prvič leta 1945...

šine! Zato se obračamo na vse svoje rojake v inozemstvu z vročo prošnjo: Pomagajte nam in nas rešite od tod! Večinoma za celoto ne morete nič storiti, a lahko pomagate posameznikom, sorodnikom, znancem... Z vsakim beguncem, ki ga rešite od tod, ste spravili na varno drobec slovenske begunske skupnosti...

Ob sedmini politike SIAU-ja — skrbi neo-OFista Babiča in njegovih kimavcev

Ko je po končani vojni pešička komunistov vsej Jugoslaviji s prevaro in nasiljem vsilila diktaturo komunistične stranke... Ko je po končani vojni pešička komunistov vsej Jugoslaviji s prevaro in nasiljem vsilila diktaturo komunistične stranke...

Gorje beguncem na Koroškem

Mnogo beguncev iz Slovenije je na Koroškem v angleški conii. Ti nesrečniki se niso čutili nikoli varne in jim je vedno lebdele pred očmi usoda onih deset tisoč domobrancev... Mnogo beguncev iz Slovenije je na Koroškem v angleški conii...

Doma strašno hudo

Iz domovine prejemamo vedno hujska poročila. Kljub snegu po gorah tudi zdaj v hudi zimi prihajajo novi begunci, ki ogromno žrtvujejo... Iz domovine prejemamo vedno hujska poročila...

Rešite nas!

Nihče pri nas se zdaj ne čuti več varnega. Koliko živčno trpimo, vi tam zunaj v prostem svetu ne morete razumeti... Nihče pri nas se zdaj ne čuti več varnega...

Koroško pismo

Pa ne samo to. Tudi po premoženju celovške Mohorjeve družbe se jim je zahotelo in njeno delovanje so hoteli popolnoma onemogočiti... Pa ne samo to. Tudi po premoženju celovške Mohorjeve družbe...

je po dogovoru last celjske družbe in ta ga kratkoma lahko prevzame... Msgr. Podgorc uvajajo, da je hotel kupila svojčas Družba sv. Mohorja v Celovcu za prosvetne namene...

Samo naslov še nosi, toda premoženje, stroji in poslopja itd. so last države... Dr. Trstenjak živahno ugovarja, češ da je celjska družba predvsem cerkvena bratovščina...

Msgr. Podgorc vpraša: »Ali ni družbeni predsednik dr. Cukala zaprt?«... Dr. Trstenjak pojasnjuje, da je res bil zaprt, da je zdaj prost...

narodne strnjnosti (verjetno slovenske — kar pa po drugi strani nič ne moti fratelanstva, če bi si kdo to izdajalsko predstavljal), o skorajšnji zmagi, o želji po sodelovanju zavezniiki itd. Ves v strahu je pel, a pel je zato tem glasneje.

In v nedeljo je zapel še posebno močno. Kot predsmrtni krik je bila njegova pesem, ko so se sestali člani aktivna Osvobodilne fronte slovenskega naroda na Tržaškem ozemlju. Bila je nepopisna manifestacija strnjnosti proti »izdajalskim pozicijam« »po ukazu imperialistov ustanovljene »reakcionarne« in »imperialistične agenture«, nožu v hrbet« Osvobodilni fronti in njeni strnjnosti — proti Slovenski demokratiški zvezi. Rodila da jo je reakcija in izdajstvo, pokonci pa jo drži tuji denar. Da, da, kdor je v službi komunistične propagande ali pa plačan za svoje kimanje in upogibanje hrbtenice, si pač ne more v svoji miselnosti predstavljati, kako more nekdo delati in se boriti za svoje prepričanje, ne da bi bil za to plačan. Ali ni tako, »tovariši« Babič, Dekleva, Pahor, Kukanja, Jelinčič, Budal, Bartol, vi vsi »ministri« in ministri, ki vam ukažejo, kaj morate govoriti in vi potem ponavljate puhle besede svojih Goebbelsov, katerih pa bi se Goebbels sramoval, ker je imel pri vsej pokvarjenosti in krivih predpostavkah vendar nekaj — logiko izvajanja, vam pa manjka obojega.

Naše korenine segajo globoko

En sam strah govori iz vas, gospod Babič, iz vašega govora in iz »globokih« besed vaših neo-ofistov, ki so takoj za vami glasno izjavljali, kako zelo se strinjajo z vašo modrostjo. Slabo ste vodili politiko (kako bi jo sicer z vašimi gesli lahko vodili zmagovito, ko nismo tam, kjer se pomanjkanju prepričljivosti priskoči na pomoč s silo), zaigrali ste svoje karte. »Formiranje te stranke (SDZ namreč) ni prišlo nepričakovano«, pravite. Gotovo ne, porajala se je počasi, iz spoznavanja ljudi, da so hodili krivo pot že od leta 1945 sem. Toda 21. december 1947, ko se je konstituirala, je bila za vas udarec. Saj se še spominjate, koliko razburjenja ste tisti dan doživeli, kako nelaskavo pohvalo ste dobili od svojih delodajalcev? Zdaj je prepozno, gospod Babič. Nobene besede stvari ne morejo več spremeniti. Ostaja vam le strah. A vidite še tole! »Perspektiva zmage demokratičnih sil in s tem tudi naša zmagaja, je bližja, kot bi si kdo mislil«, pravite. Mi vam pa zaupamo še nekaj: korenine spoznavanja našega ljudstva so pognale že zelo globoko, globlje, kot bi si kdo mislil. Razočaranje nad vami je večje, kot bi si kdo mislil. Okrog vas, med vami samimi jih je mnogo, katerim vidite samo obraze, ne pa src, mnogo več, kot bi si kdo mislil. Ideje Slovenske demokratiške zveze so prodrele že mnogo dalje, kot bi si kdo mislil.

Kjer koli se je zasedel komunizem, je poteptal človekovo dostojanstvo. Človek kot »zoon politikon« — družabno bitje, je bil ponižan na brezpravno številko. Celotno delavec, stebel revolucije, je danes v Sovjetski zvezi »fabricae adscriptus« — na tvornico priklenjen, kakor je bil v srednjem veku »glebae adscriptus« — na zemljo priklenjen kmet-tlačan. Po tridesetih letih komunističnega režima ni gospodar samega sebe in svoje delovne sile, ne more menjati tovarne, kjer dela, ne sme od dela izostati in ne stavlja, ker ga je komunizem oropal vseh teh osnovnih pravic in jih proglasil za zločin sabotaže. Takšen je komunizem povsod, takšen bi bil tudi pri nas, če bi prišel na oblast. In to imenujejo komunisti in njih sopotniki svobodo in demokracijo, svobodo in demokracijo, v znamenju katere v Sovjetski zvezi po tridesetih letih še vedno gonijo ljudstvo na volišče, da voli eno samo listo. Tako sta delala Hitler in Mussolini, a tako življenje bi pri nas hoteli razni Babiči, Kukanje, Dekleve in Jelinčiči. S tem bi hoteli »osrečiti« tudi našega delavca, kmetja, obrtnika, ves naš narod na Tržaškem ozemlju.

Slovenska demokratiška zveza in vsi njeni pristaši mislijo samostojno in ne na povelje. Mislijo tako, kot so mislili svobodno in neprisljieno vsi naši svetli borci za svobodo pred letom 1918 in ves čas potem do danes. V tem je naša moč, v tem je tudi naša tradicija izpred časov »Eдинosti« sem, čeprav bi to tradicijo gospoda Babič in Jelinčič, pa še morda kdo drugi, rada pripisala OF. Naše ljudstvo namreč ni tako pozabljivo, da ne bi vedelo, po kakšnih potih so n. pr. od leta 1918 do pojava OF hodili komunisti. Gospod Babič seveda tega ne ve, ker ga nikjer ni bilo, gotovo pa je, da za Slovence na Primorskem takrat ni skrbel in se zanje boril gospod Marx, kot se zanje danes ne borijo neo-ofisti s tajništvo aktivna OF na čelu, v katerem so, da jih homo bolje poznali: Branko Babič, dr. Angel Kukanja, Valerija Kocijančič, Zdravko Pregarc, Drago Pahor, dr. Jože Dekleva in Vladimir Hrovat.

KRATKE VESTI

V severni Italiji so italijanski partizani v osmihi dneh ob kancu vojne aprila in maja 1945 postrli 300.000 Italijanov sonarodnjakov.

Nekaj več kot so komunisti pri nas deportirali Slovencev in Italijanov v 40 dneh...

Na pobudo vseučilišča v Michiganu (Amerika) so razstavili javnosti na ogled nove elektronske priprave za slepce. Posebno pozornost sta vzbudila elektronski svinčnik, s katerim slepec lahko »čita«, ker mu prevajajo črke v zvok, in še priprava — vodnica sestavljena po načelih radarja, ki daje slepec možnost, da hodi in

se izogiba ovir, ki se mu predstavljajo.

Odkritja v rimskih katakombah

Casopisje je objavilo, da so arheologi, ki raziskujejo podzemlje cerkve San Lorenzo fuori mura (Sv. Lovrenc izven zidovja), nedavno odkrili kapelo iz Konstantinove dobe. Kapela je v katakombah pod cerkvijo, v njej je mnogo grobov in napisov iz četrtega stoletja. Odkritje sta izvršila prof. Richard Krauthamer od »Vassar College« in prof. Enrico Jol od vatikanske arh. loške komisije. S tem odkritjem bo mogoče obnoviti zgodovino te cerkve od 4. stoletja dalje.

Vesti s Tržaškega

MIHEC IN JAKEC,

Mihec: Kaj si ti Jakec komunist? Jakec: Ne, Mihec, jaz nisem komunist.

Mihec: Kaj si pa, ko vedno odobravaš vse, kar je rdečega? Jakec: Sem komunistični simpatizer.

Mihec: Jakec, ali mi veš povedati, kakšna je razlika med komunistom in njegovim simpatizerjem? Jakec:.....

Mihec: Ker mi ne znaš odgovoriti, ti bom pa jaz povedal: Komunisti so na vozu in držijo v rokah vajeti in bič, simpatizerji pa vlečejo voz.

Mihec: No Jakec, še eno: Ali veš zakaj bežijo ljudje iz Jugoslavije, da kar rampe lomijo s kamionom pri Bazovici in Ferneticih? Jakec: Zato ker je v Jugoslaviji toliko svobode, da so se je ljudje prenaejdi in da kar bežijo pred njo.

Mihec: Zakaj pa ne beži nobeden iz Trsta v Jugoslavijo? Jakec: Zato ker Tržačani niso navajeni na podnebje svobode in bi tam preko od same svobode zboleli in umrli.

Mihec: Zato ker je v Jugoslaviji toliko svobode, da so se je ljudje prenaejdi in da kar bežijo pred njo.

Mihec: Ker mi ne znaš odgovoriti, ti bom pa jaz povedal: Komunisti so na vozu in držijo v rokah vajeti in bič, simpatizerji pa vlečejo voz.

Mihec: No Jakec, še eno: Ali veš zakaj bežijo ljudje iz Jugoslavije, da kar rampe lomijo s kamionom pri Bazovici in Ferneticih? Jakec: Zato ker je v Jugoslaviji toliko svobode, da so se je ljudje prenaejdi in da kar bežijo pred njo.

Mihec: Zakaj pa ne beži nobeden iz Trsta v Jugoslavijo? Jakec: Zato ker Tržačani niso navajeni na podnebje svobode in bi tam preko od same svobode zboleli in umrli.

Mihec: Ker mi ne znaš odgovoriti, ti bom pa jaz povedal: Komunisti so na vozu in držijo v rokah vajeti in bič, simpatizerji pa vlečejo voz.

Mihec: No Jakec, še eno: Ali veš zakaj bežijo ljudje iz Jugoslavije, da kar rampe lomijo s kamionom pri Bazovici in Ferneticih? Jakec: Zato ker je v Jugoslaviji toliko svobode, da so se je ljudje prenaejdi in da kar bežijo pred njo.

Mihec: Ker mi ne znaš odgovoriti, ti bom pa jaz povedal: Komunisti so na vozu in držijo v rokah vajeti in bič, simpatizerji pa vlečejo voz.

Mihec: No Jakec, še eno: Ali veš zakaj bežijo ljudje iz Jugoslavije, da kar rampe lomijo s kamionom pri Bazovici in Ferneticih? Jakec: Zato ker je v Jugoslaviji toliko svobode, da so se je ljudje prenaejdi in da kar bežijo pred njo.

Mihec: Ker mi ne znaš odgovoriti, ti bom pa jaz povedal: Komunisti so na vozu in držijo v rokah vajeti in bič, simpatizerji pa vlečejo voz.

Mihec: No Jakec, še eno: Ali veš zakaj bežijo ljudje iz Jugoslavije, da kar rampe lomijo s kamionom pri Bazovici in Ferneticih? Jakec: Zato ker je v Jugoslaviji toliko svobode, da so se je ljudje prenaejdi in da kar bežijo pred njo.

Mihec: Ker mi ne znaš odgovoriti, ti bom pa jaz povedal: Komunisti so na vozu in držijo v rokah vajeti in bič, simpatizerji pa vlečejo voz.

Mihec: No Jakec, še eno: Ali veš zakaj bežijo ljudje iz Jugoslavije, da kar rampe lomijo s kamionom pri Bazovici in Ferneticih? Jakec: Zato ker je v Jugoslaviji toliko svobode, da so se je ljudje prenaejdi in da kar bežijo pred njo.

more to trditi »Tanjug«, če pravi, da so jugoslovanske obhodnice videle na razdalji 150 metrov od meje po osmi uri zvečer »neznane«? Kdo razširja torej lažne vesti?

Sodni odmevi demonstracij na Opčinah

Pod predsedstvom majorja Baylissa se je pretekli četrtek začela razprava proti sedmim komunistom, ker sta dva od njih organizirala nedovoljene demonstracije na Opčinah v nedeljo 4. t. m., ostali pa so se jih udeležili in to še v uniformah, za kar niso imeli dovoljenja. Na zahtevo obrambe, ki je ugovarjala pristojnosti vojaškega sodišča zaradi vstopa v vseljavu italijanske mirovne pogodbe, je predsednik sodišča preložil razpravo na sredo, 14. t. m. Na prošnjo obrambe je odobril, da se obtoženci proti položiti kavejice izpuste iz zapor. Komunistične organizacije so ukazale Enotnim sindikatom, naj proglasijo splošno stavko. Odziv med delavstvom pa je bil tako šibek, da se je vodenstvo še isti dan odločilo preklicati stavko. Cestne železnice so obratovale in je promet dosegel 40 odstotkov normalnega prometa. Vendar ni bilo zabeležiti incidentov. Naslednji dan pa je predsednik vojaškega sodišča pred pravico dal nekaj izjav v zvezi s trditvami, da je sodišče moralo obtožence izpustiti na začasno svobodo pod pritiskom splošne stavke in javnega mnenja. Predsednik je poudaril, da v trenutku, ko je prišel na sodišče in začel razpravo, sploh še ni vedel za stavko. Poudaril je, da so sodniki zavezniki vojaških sodišč popolnoma neodvisni, da se ne pustijo vplivati od nikogar, niti od vlad Združenih držav ali Velike Britanije. Prav gotovo pa se ne bodo pustili ustrahovati od protestnih stavk in novinarske gonje. Celotno glavni zagovornik obtožencev dr. Braun ni mogel drugega, kot izjaviti, da se popolnoma strinja z besedami predsednika sodišča. V tej zvezi je ZVU izdala tudi pojasnilo zaradi zmešnjave, ki je nastala zaradi prepisov o noseanju uniiform raznih partizanskih organizacij. ZVU je pojasnila, da nihče ne sme nositi nobene vojaške uniforme brez dovoljenja ZVU, osebe pa, ki so postrojene v skupine in osebe, ki korakajo v polvojaških formacijah ter nosijo nedovoljene uniforme, bodo zasledovali zaradi udeležbe pri nedovoljenih polvojaških organizacijah.

Slivno pri Nabrežini

»Primorski dnevnik« z dne 17. in 18. decembra 1947 je pisal o procesu proti obtožencem umora pokojne Rosande in Vide Kralj iz Slivnega. List je po svoji navadi podikal pričam izpovedi, ki jih niso nikoli storile in je lagal, samo da blati spomin nedolžnih žrtev. Oče na tako barbarski način umorjene Rosande Kralj je že pod prvim fašizmom moral piti ricinovo olje in bil zaprt. Do dneva, ko so ga nacisti pogнали v nemško internacijo, je bil predsednik narod, osvobodilnega odbora. Doma so imeli njegovi več hišnih preiskav. Nemci so mu zaplenili več spisov in pism in so družini večkrat grozili s požigom hiše. Na ples, ki so ga Nemci večkrat prirejali, najraje v gostilni Peric, so morali vsi povabljeni. Tako je tudi pok. Rosanda Kralj, proti svoji volji morala plesati. Na sodni razpravi, ki je bila pred božič. prazniki v Trstu so vse pričle, tudi one predlagane od obtožencev, izključile, da bi bila Rosanda šla Nemcem na roko, ali z njimi sodelovala; pač pa so se o Rosandi pohvalno izražale. Trije fantje na višjih položajih v osvobodilni borbi so pričali, da je Rosanda bila njih pridna sodelovalka. Le ona priča in še ta pijan in nahujskana, je trdila neresnico, da se ni pokojnica pridružila osvob. gibanju. Ali: nobena številnih prič ni izja-

vila, da bi bila Rosanda nemška volunka ali da bi se bila z Nemci sprehajala, ko so naše ljudi zapirali in mučili. To laži si je zlobno izmislil »Prim. dnevnik«, da blati spomin pokojnice in ugled njene družine. Z lažjo in prevvaro se ne vodi slovenskega ljudstva. Pokojna Rosanda Kralj ni bila umorjena radi politike, Peljana je bila mimo številnih, ugrabiteljem dobro poznanih kraških jam, ali našli so jo v neki dolini z zvezanimi rokami in z na kose raztrganjo obleko. So ljudje, ki vedo vse podrobnosti o brutalnem umoru obeh mladenk, ali za enkrat se boje govoriti. Božji mlini meljejo počasi, ali gotovo.

Vesti z Goriškega

VINKO VODOPIVEC — sedemdesetletnik

Danes, 16. jan., obhaja g. Vinko Vodopivec, naš priznani in priljubljeni skladatelj, svoj 70. rojstni dan. Tam v svojem Krombergu, kjer že nad trideset let župnikuje, še vedno ustvarja in vse svoje proste ure posveča glasbi. Bog ga ohrani še mnogo let vedrega in zdravega!

Živilske nakaznice

Tisti, ki so brez živilskih kart, naj vložijo prošnjo v dveh izvodih na županstvo. Prošnjo na navadnem papirju naj predložijo na kvesturo, urad za tužec. V njej naj navedejo slučaj in vzrok, zakaj so brez živilske karte.

Pokojnine

Zakladni urad v Goricu plačuje pokojnine beguncem iz k. Jugoslaviji priključenegega ozemlja proti dokazu, da bivajo v kaki občini Italije.

IZ JUGOSLOVANSKEGA OZEMLJA

Iz jugoslovanskega goriškega ozemlja prihajajo vesti o velikem pomanjkanju živeža in drugih potrebščin, ki se vsak dan bolj stopnjuje. V Brdih se pojavljajo težki vsakdanji primeri: kmetje, ki ne pridejo koruze, se mečejo na kolena pred druge in jih rotiljo, naj jim prodajo vsaj dva kilograma koruze. V Višnjeviku je neka ubožna ženska iz Krasnega besno kričala na vasi: »Svinje, prokleti..., vrnite se, odkoder ste prišli. Obetali ste nam blagostanje in ste nam prinesli lakoto. Hinavci, govorili ste nam, da imate več živeža kot Amerikanci in Angličani...« — V Ljubljani so pa že zgubili vsako upanje, da bi še kdaj videli izlozbe živeža in blaga v trgovinah, zato ne verjamejo, da so v Gorici in v Trstu okna trgovin prenapolnjena z živežem in drugim blagom.

V tvornici cimenta v Saloni pri Kanalu in v rudniku v Idriji straži Narodna zaščita, ker se delavci puntajo zaradi nezadostne hrane in preizkone plače. Komunisti zahtevajo pravico do stavke v Italiji in Franciji, kjer oni vladajo pa delavce z bajoneti zatirajo.

Dobrovo

Komunistični agenti so tu sklicali sestanek vsch grajskih kolonov. Na sestanku so jih pozvali, naj oddajo državi deleže, ki so jih prej dajali gospodarju. Ta zahteva je kolone zelo presenetila in so začeli kričati, da so jim komunistični agenti tekem borbe in do priključitve stalno zagotavljali, da bodo sami uživali svoje pridelke. — »Tovariši« pa jih je zavrnil: »O pridelkih ni bilo govora, temveč samo o zemlji, ki naj

Škofije

Minuli teden je Titova straža zopet ustrelila pri belem dnevu na glavni cesti moža, ker je hotel v Trst. Kako dolgo bodo Titove straže še streljale na sinove našega naroda, kot na zajce? Tako se postopa v Titovi svobodi.

Dne 5. januarja je straža tržaškega ozemlja na bloku v Skofijah zasacišla komunističnega hijerarha in predsednika komunistične Istrske banke v Kopru, ko je hotel vlihotapiti, proti predpisom za promet z valutami, iz cone B v Trst en milijon lir. Straža je denar zaplenila, a Perka pustila na svobodo, da se je lahko svobodno odpeljal s svojim avtomobilom. Tako se postopa na Svobodnem ozemlju.

bo tistega, ki jo obdeluje.« Tako so tudi uboge kolone potegnili za nos.

»Obrtnice« za duhovnike

Na vsem priključenem ozemlju je Titova »ljudska oblast« ukazala vsem duhovnikom, da morajo zaprositi za dovoljenje, da smejo izvrševati svojo duhovniško službo. Nekateri duhovniki te »obrtnice« niso dobili in zato ne smejo javno maševati, pridigati, spovedovati, obiskovati bolnikov in poučevati vero nauka. Navedli bi lahko vrsto imen, toda bojimo se, da bi s tem povzročili prizadetim neprijetnosti. Zato se omejujemo na ugotovitve golega dejstva, ki dovolj jasno priča, kako komunistem ni proti duhovnikom in proti veri.

Log pri Trenti

Gostilničarja Jožka Zorča so tu aretirali in odpeljali v toliminske zapore. Česa so ga dolžili, ni znano. Z njim so jo imeli, ker ni znal trobiti v komunistični rog. Sedaj pa smo izvedeli, da si je revež v zaporu vzel življenje. Ze junija meseca se je v istih zaporih neki drugi pripornik tudi obesil.

Na Vipavskem

Od vseh strani Vipavske in iz drugih krajev jugoslovanskega ozemlja prihaja vest, da kmetje ne morejo klati prašičev, ker nimajo popra in drugih kolonialnih specialitet za klobase, salame in gnjati.

Listnica uprave

Današnji številki prilagamo pošne položnice in prosimo vse naročnike, da poravnajo čimprej naročnino za 1. 1948. Kdor je naročnino že plačal, naj položnico shrani ali pa odda sosedu, da naroči »Demokracijo«. »Demokracija« stane mesečno 65.— lir, za celo leto 780.— Za inozemstvo celoletna naročnina 1100.— lir.

Prispevki za tiskovni sklad »Demokracije«

N. N. iz Vrha pri Sovodnjah 100; vesela družba iz Števerjana 1000; krožek prijateljev iz T. mesečni prispevek: 300, 300, 500, 500, 1000, 500, 300, 300, 500, 200, 100, 500 lir; Julka iz tujine z misljo na domači krov, da bi mu kmalu zasijalo sonce prave svobode 540; Tržačan pred odhodom z rojstnega kraja, želeč »Demokraciji« največji uspeh 3 dolarje; Sergij 400, ki jih je dobil za Silvestrovo na tomboli; N. N. za statistiko o fašističnih volitvah 500; Silvenci v protest proti lažnjivemu poročanju »Prim. dnev.« o sodni razpravi radi umora Rosande in Vide Kralj 5000; Dva Openca z namenom, da bi se tudi zapeljanimi Opencom odprle oči vsak po 1000 lir.

Vsem prisrečna hvala!

Odgovorni urednik: Janko Simčič
Tiska tiskarna Budin v Gorici.